

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

Iktatószám: NGM/5827 (2011)

Válasz a K/2524. számú írásbeli kérdésre:
Miért nem ad át az alkalmazottainak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal alapvető kulturális-, viselkedési- és eljárásbeli ismereteket?"

Németh Zsolt úr
országgyűlési képviselő

Budapest

Tisztelt Képviselő Úr!

A tárgybeli írásbeli kérdéssel kapcsolatban a NAV Dél-dunántúli Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága belső vizsgálatot folytatott le, melynek eredményeként az alábbi összefüggések megállapítására került sor.

2011. február 18-án a NAV Baranya Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága munkatársai – a Baranya Megyei Rendőr Főkapitányság szervezésében, társhatóságokkal (Adóigazgatóság, Munkaügyi hatóság, ÁNTSZ, Fogyasztóvédelem, Önkormányzat) együtt, a „West Balkán ügy” kapcsán megfogalmazott célok alapján végzendő – ellenőrzés sorozaton vettek részt, mely elsődlegesen az éjszaka nyitva tartó nem jövedéki engedélyes kereskedők ellenőrzésére terjedt ki.

A kérdésben is említett a GAS-93 Bt. által Pécs, Szabadság utca 20. szám alatt üzemeltetett „Revízió Mulató” vámhatóság általi ellenőrzésére – a beadványában foglaltaktól eltérően – 2011. február 18-án 22:30 és 23:15 között jövedéki ellenőrzés keretében került sor.

A vizsgálat során felvett jegyzőkönyv szerint az ellenőrzés folyamán a revizorokat egy idegen személy szólította meg az ellenőrzés részleteiről érdeklődve. A kérdésére kapott elutasító választ követően az érdeklődő személy egy kék színű, új típusú személyazonosító igazolvány méretű dokumentummal igazolta magát.

Megjegyzést érdemel, hogy az a tény, hogy Képviselő úr az intézkedő hatóságok előtt nem azonnal igazolta magát a Szent Korona Rádió (www.szentkoronaradio.com) honlapján közzétett cikkben is olvasható.

Képviselő úr kérte, hogy az ellenőrzésről készült jegyzőkönyv egy másolati példányát a helyszínen adják át részére, erre vonatkozó információ a parlamenti kérdésben azonban nem található. A járőrök e kérést természetesen megtagadták, és felhívták a figyelmét arra, hogy mivel személye az ellenőrzésben nem érintett, a jegyzőkönyv tartalmának megismerésére – az adótitokra vonatkozó törvényi előírások betartására tekintettel – nem jogosult, de erre irányuló kérését hivatalos úton a NAV Baranya megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságán előterjesztheti, illetőleg kérhet másolatot az üzletvezetőtől.

Az ellenőrzés ideje alatt egy magát a sajtó képviselőjének kiadó személy mobiltelefonjával fényképeket készített az akcióban résztvevő hivatalos személyekről, cselekményekről. Miután az eljáró hivatalos személyek megkérték az urat, hogy ne készítsen róluk felvételeket, felmutatott egy média igazolványt, azt kabátjára kitűzte és közölte, hogy ő hivatásos riporter és ehhez joga van, valamint hogy az arcok a felvételeken nem lesznek láthatók. A sajtó képviselőjének nevét, illetőleg azt, hogy mely hírközlési orgánumnál dolgozik a vámhatóság emberei ugyan nem rögzítették, a rendőrség azonban igazoltatta az adott személyt.

Megjegyzést érdemel, hogy a sajtó képviselője által az intézkedő személyekről készített, felismerhető teljes alakos felvételek a mai napig megtekinthetők a Szent Korona Rádió weboldalának képgalériájában, mely súlyosan sérti az érintett hivatalos személyek személyiségi jogait.

A vizsgálat megállapította, hogy az eljáró pénzügyőr munkatársak ellenőrzési feladataikat határozottan, udvariasan és a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően végezték, a sajtó képviselőjének munkáját nem akadályozták. Sőt az érintett pénzügyőrök eljárásával kapcsolatban a korábbi ellenőrzések kapcsán sem merült fel olyan probléma, mely az alapvető viselkedés normáit túllépte volna, panasszal ellenük nem éltek.

Tisztelt Képviselő Úr!

Az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény (a továbbiakban: Játv.) 8. §-ának (1) bekezdése szerint „az állami szervek kötelesek az országgyűlési képviselőket megbízatásuk ellátásában támogatni, és részükre a munkájukhoz szükséges felvilágosítást megadni”. E „tájékoztatási jog” gyakorlása során a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) rendelkezéseire is figyelemmel kell lenni.

Fontos leszögezni, hogy amikor az állampolgárok az információs szabadsághoz való jogukat kívánják érvényesíteni, az országgyűlési képviselőt ugyanolyan jogok illetik meg, mint bármely más adatigénylőt.

Az adatok megismerhetősége kapcsán különbséget kell tenni a közérdekű, és a minősített adatok tekintetében.

I. Közérdekű adatok, illetőleg azok megismerhetősége

Az Alkotmány 61. §-a alapján mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez, valamint terjesztéséhez. Az Avtv. 20. §-ának (1) bekezdése egyértelműen akként rendelkezik, hogy „a közérdekű adat megismerése iránt bárki – szóban, írásban vagy elektronikus úton – igényt nyújthat be”. A „bárki” kategóriába természetesen az országgyűlési képviselők is beletartoznak.

Az Avtv. 2. §-ának 4. pontja értelmében „közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől”.

Ugyanezen szakasz 5. pontja alapján „közérdekből nyilvános adat: „a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli”.

Az Avtv. 19. §-ának (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy „az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy a feladatkörébe tartozó ügyekben – így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan – köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását”.

Ezen elv maradéktalan érvényesülése érdekében a fentiekben említett szervezeteknek, személyeknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, kivéve, ha

- 1) az adatot törvény alapján az arra jogosult szerv minősítette,
- 2) az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat,
- 3) a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot – az adatfajták meghatározásával – törvény
  - a) honvédelmi;
  - b) nemzetbiztonsági;
  - c) bűnüldözési vagy bűnmegelőzési;
  - d) központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből;
  - e) külügyi kapcsolatokra, nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokra;
  - f) bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel korlátozza.

A közérdekű adatok nyilvánosságát korlátozhatja továbbá az Európai Unió jogszabálya az Európai Unió jelentős pénzügy- vagy gazdaságpolitikai érdekére tekintettel, beleértve a monetáris, a költségvetési és az adópolitikai érdekeket is.

II. Minősített adatok, illetőleg azok megismerhetősége

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 3. §-ának 1. pontja határozza meg a minősített adat fogalmát, az 5. pont a felhasználó, a 7. pont a felhasználás, a 8. pont a felhasználói engedély, a 9. pont a megismerési engedély definícióját adja meg.

A minősített adat felhasználásának szabályait a Játv. 8. §-a az alábbiak szerint szabályozza:

E § (2) bekezdése kimondja, hogy „az Országgyűlés által létrehozott vizsgálóbizottság tagja a bizottság döntése alapján, külön felhasználói engedély nélkül jogosult a minősített adat felhasználására, ha a vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló országgyűlési határozat a vizsgálóbizottság feladatának ellátásához szükséges minősített adat felhasználásához a felhatalmazást megadta. A vizsgálóbizottság tagja a vizsgálóbizottság felhatalmazása alapján járhat el”.

E § (3) bekezdése értelmében „az Országgyűlés Honvédelmi Bizottságának tagja a bizottság döntése alapján, külön felhasználói engedély nélkül jogosult a bizottságnak az Alkotmányban és a honvédelemről szóló törvényben meghatározott feladatai ellátása érdekében elengedhetetlenül szükséges minősített adat felhasználására. Ez a jogosultság a Katonai Biztonsági Hivatal és a Katonai Felderítő Hivatal működése körében keletkezett minősített adatok vonatkozásában a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény 17. §-a keretei között érvényesül”.

E § (4) bekezdése alapján „az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának tagja a bizottság döntése alapján, külön felhasználói engedély nélkül jogosult a bizottságnak a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvényben meghatározott feladatai ellátása érdekében elengedhetetlenül szükséges minősített adat felhasználására”.

E § (5) bekezdése értelmében „az országgyűlési képviselő – a (2)-(4) bekezdésben foglaltak kivételével – a feladatai ellátásához szükséges minősített adatokat csak a minősített adat védelméről szóló törvényben foglaltak szerinti felhasználói engedély alapján használhatja fel”.

Megjegyzendő, hogy a Játv. 8. §-ának (6) bekezdése alapján a képviselői igazolvány az államigazgatás valamennyi szervéhez belépésre jogosít.

A képviselő – a hatáskörrel rendelkező miniszter által szabályozott módon – jogosult a Magyar Honvédség, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek működésére szolgáló területre is belépni.

III. A NAV hatósági tevékenysége során keletkezett adatok megismerhetősége

A hatósági tevékenység során keletkezett adatok megismerhetőségével kapcsolatban fentiekén kívül számos törvény tartalmaz konkrét rendelkezést.

Elsőként említendő a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) 67. §-a, amely szerint „a NAV tv-ben nem szabályozott kérdésekben a NAV hatáskörébe tartozó adókötelezettséggel, vámkötelezettséggel, adóigazgatási és vámigazgatási eljárással kapcsolatos adatok kezelésére, nyilvántartására, az adatszolgáltatásra, az adatok átvételére és átadására az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.), a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) és az egyéb adó- és vám jogszabályok rendelkezéseit kell irányadónak tekinteni”.

Az Art. 53. §-a az adótitok fogalmába sorolja „az adózást érintő tény, adatot, körülményt, határozatot, végzést, igazolást vagy más iratot”. Meghatározza továbbá, hogy „az adóhatóság alkalmazottja, volt alkalmazottja, az ellenőrzésbe vagy az eljárásba bevont szakértő és minden más személy, akinek az adatszolgáltatás, -nyilvántartás, -feldolgozás, az ellenőrzés, az adómegállapítás, az adó és adóelőleg-levonás, adóbeszedés, adóvégrehajtás, illetve statisztikai célú felhasználás során feladataival összefüggésben adótitok vagy más titok jut a tudomására, köteles azt megőrizni”. A hivatkozott § kimondja, hogy az adóhatóságot a hivatali eljárása során tudomására jutott minden irat, adat, tény, körülmény tekintetében titoktartási kötelezettség terheli. A titoktartási kötelezettség megsértésének minősül, ha a titoktartásra kötelezettek az adózás vagy bírósági eljárás során megismert adótitkot vagy más titkot alapos ok nélkül illetéktelen személy részére hozzáférhetővé teszik, felhasználják vagy közzéteszik.

Az Art. 54. §-ának (2) bekezdése szerint „az adózással összefüggő tény, adatot, iratot a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervek statisztikai célra felhasználhatják, ha a titoktartási kötelezettség megtartását a feldolgozás során biztosítják és – amennyiben a statisztikáról szóló törvény másként nem rendelkezik – azt a későbbi egyedi azonosításra alkalmatlanná teszik”.

Az Art. 54. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy „az adóhatóság jogosult a hatáskörébe tartozó, adóval kapcsolatos, a titoktartási kötelezettség alá tartozó adatról, tényről, körülményről vagy iratról más adóhatóság tájékoztatására, ha az valamely adó (vámteher) vagy adóhiány feltárását, behajthatóságának megállapítását, illetve adóigazgatási eljárás lefolytatását

lehetővé teszi vagy valószínűsíti”. A tájékoztatás joga a Nyugdíjbiztosítási Alap, az Egészségbiztosítási Alap és az elkülönített állami pénzalap kezelőjét is megilleti az általa kezelt alap javára teljesítendő kötelező befizetéssel összefüggésben. Az állami foglalkoztatási szervet a tájékoztatás joga – megkeresés alapján – megilleti arról is, hogy a magánszemélynek a munkanélküli-ellátás mellett van-e keresőtevékenységből származó jövedelme, és az meghaladja-e a törvényben meghatározott mértéket.

Az adóhatóság a tevékenysége során tudomására jutott, titoktartási kötelezettség alá tartozó adatról, tényről, iratról, körülményről hivatalból tájékoztatja a másik adóhatóságot, ha az lehetővé teszi, vagy valószínűsíti valamely adó (vámteher) vagy adóhiány feltárását, behajtását.

Az Art. 54. §-ának (7) bekezdése szerint „az adóhatóság megkeresésre tájékoztatja az adótitokról:

a bíróságot;

a nyomozó hatóságot, ha a tájékoztatás a büntetőeljárás megindítása vagy lefolytatása érdekében szükséges;

a nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója által engedélyezett megkeresés alapján a törvényben meghatározott feladatkörében eljáró nemzetbiztonsági szolgálatot;

az Állami Számvevőszéket, a Kormány által kijelölt belső ellenőrzési szervet, az Európai Csalásellenes Hivatalt (OLAF), ha a tájékoztatás az ellenőrzéshez;

az adópolitikáért felelős minisztert, ha a tájékoztatás jogszabályban meghatározott feladata ellátásához szükséges;

a költségvetési fejezetet irányító szervet, ha a tájékoztatás az államháztartásról szóló törvény szerinti belső ellenőrzéshez szükséges;

a központi költségvetésből vagy Európai Unió forrásból támogatást folyósító szervet, ha a tájékoztatás a támogatás igénylése, felhasználása, elszámolása jogszerűségének megállapításához szükséges”.

A fenti törvényeken túl a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 17. §-a meghatározza, hogy a hatósági eljárás tartama alatt – különösen az iratokba való betekintés engedélyezésénél, a tárgyalás során, a döntés szerkesztésénél és a döntésnek hirdetményi úton való közlésénél – a hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és a hivatás gyakorlásához kötött titok ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adatok védelme biztosított legyen.

Összefoglalva a fent kifejtetteket, az országgyűlési képviselő a közigazgatási hatósági tevékenység szempontjából speciális jogállású személy, azonban a Játv. 8. §-ának (1) bekezdése szerinti „támogatás” és „felvilágosítás adás” minden esetben csak a kapcsolódó adatvédelmi rendelkezések betartásával történhet.

A körülmények és a fent idézett jogszabályhelyek alapján álláspontom szerint a NAV Baranya megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatóság munkatársai szabályszerűen jártak el.

Tisztelt Képviselő Úr!

Tájékoztatom egyrészt arról, hogy a kérdésben megfogalmazottakkal tartalmilag azonos, a NAV Baranya Megyei Vám- és Pénzügyőr Igazgatóságánál előterjesztett panaszbeadványának elbírálása jelenleg is folyamatban van; másrészt arról, hogy – a fenti ügy kapcsán – az országgyűlési képviselőket megillető jogokra irányadó jogszabályi rendelkezésekről – a NAV alkalmazottainak teljes körű tájékoztatása céljából – a közeljövőben tájékoztató kiadására kerül majd sor.

Budapest, 2011. március „16”

Üdvözlettel:

Dr. Matolcsy György

